

•
•
•
•
•
•
•
•
•
•
•

“Globalització, dona immigrada i mercat de treball a Catalunya”

Sònia Parella Rubio (sonia.parella@uab.es)
Investigadora GEDIME (Grup d'Estudis d'Immigració i Minories Ètniques)
Professora Dept. de Sociologia (UAB)

GLOBALITZACIÓ I FEMINITZACIÓ DELS FLUXOS MIGRATORIS

- Factors d'expulsió específics (context d'origen).
- “Normalització” fenomen migratori (reagrupament familiar)
- La **internacionalització del treball reproductiu**. Reclutament treballadores per a portar a terme les tasques vinculades a la reproducció social

NOVES DEMANDES LABORALS

La dona immigrada reclutada per a les tasques vinculades a la reproducció social (servei domèstic): la “**internacionalització del treball de cura**”

- una ocupació “femenina” antiga que creix en un context nou (canvis socials, econòmics i culturals)
- dona immigrant i la configuració de “**cadena mundials de cura**” (Hochschild 2001; Ehrenreich y Hochschild 2003).

LA TREBALLADORA IMMIGRADA EN EL CONTEXT DEL SUD D'EUROPA

- **Règim de benestar familista.** Es desplaça la provisió de cura des de la Família cap al Mercat. “Care crisis”.
- **Δ servei domèstic intern**
- Dona immigrada, principal “candidata”. Confluència “desigualtats múltiples” en un mercat desregulat

•
•
•

UNA NORMATIVA LABORAL AFAVORIDORA DE LA INVISIBILITAT DE LES ACTIVITATS LABORALS “TÍPICAMENT” FEMENINES

- **El règim especial del servei domèstic: una “assignatura pendent”**
- **El treball sexual: una activitat desregulada**

Quantes dones estrangeres estan afiliades a la Seguretat Social?

Nombre i percentatge d'afiliacions a la Seguretat Social per sexes.
Desembre de 2007.

Sexe	Afiliats	Percentatge (%)
Homes	313.977	63,38
Dones	181.658	36,62

•
•
•

De quins països provenen principalment les dones estrangeres?

**Procedència per països
de les dones estrangeres
empadronades a
Catalunya. Any 2008.
Dades provisionals .**

País	Nombre de dones
Marroc	80.778
Equador	42.380
Romania	40.967
Bolívia	34.618
Colòmbia	24.904
Argentina	17.509
Xina	17.452
Perú	17.161

LA INSERCIÓ LABORAL MÉS ENLLÀ DEL SERVEI DOMÈSTIC

La pauta de mobilitat laboral més freqüent es dóna dins els **serveis vinculats a la reproducció social:**

- d'interne a externes, assistentes per hores
- del servei domèstic tradicional a residències geriàtriques, empreses de serveis domiciliaris, etc.

LA INSERCIÓ LABORAL MÉS ENLLÀ DEL SERVEI DOMÈSTIC

- **SECTOR SERVEIS** “poc qualificats”: (comerç, hostaleria, empreses de neteja d’edificis)
- Establir negoci propi. **Dones empresàries**
- Alguns sectors de la **indústria** intensiva en força de treball, tradicionalment feminitzats (tèxtil, alimentació)
- **Agricultura**

LA INSERCIÓ LABORAL MÉS ENLLÀ DEL SERVEI DOMÈSTIC

Podem parlar de trajectòries laborals "exitoses", per part de determinats perfils de dones immigrades:

- **Assalariades en empreses privades com a comptables, administratives**
- **Infermeres en el sector sanitari**
- **Tècniques en l'administració, fundacions, ONGs (mediadores culturals, etc.)**
- **Professionals liberals**

LA INSERCIÓ LABORAL MÉS ENLLÀ DEL SERVEI DOMÈSTIC

- Factors que afavoreixen la **mobilitat laboral**:
  - Nivell educatiu
  - Coneixement idioma
  - Estatut jurídic
  - Temps permanència
  - Grau dependència “remeses”
  - Responsabilitats familiars
  - Projecte migratori (“inconsistència d’estatus)
  - Capital social, xarxes

LA MATERNITAT TRANSNACIONAL

- Les dinàmiques de les noves migracions generen **estructures familiars de caràcter transnacional**
- Relació simbiòtica entre estratègies mares i la gestió de la “care crisis” a les societats receptores

FORMES FAMILIARS ESTIGMATITZADES

Estigma al voltant de la ruptura familiar:

- Δ violència juvenil
- Δ violència intrafamiliar. Abusos sexuals
- Δ Fracàs escolar
- (...)

ELS IMPACTES EN LES DONES MIGRADES

“Habrá dolor, sí, pero habrá trabajo”

“El precio es muy alto, afecta tu salud mental”

AUTOESTIMA VS. SENTIMENT DE CULPA

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ (I)

- Revisar els obstacles que incideixen en la participació laboral de les dones immigrades i en les seves condicions de vida:
  - Regular i professionalitzar el sector dels serveis de proximitat o serveis a la vida diària. (Nova Llei de la Dependència, Llei de Serveis Socials, etc.)
  - Equiparar el Règim Especial de Treballadors de la Llar al Règim General
  - Ampliar les oportunitats laborals de les dones immigrades (homologació títols, formació, etc.)
  - I la situació de les dones reagrupades sense dret a treballar?

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ (II)

- Impulsar mesures de “**conciliació**” flexibles i universals, orientades a superar les dificultats específiques que afecten les dones immigrades amb fills a càrrec (i el dret a conciliar de les treballadores domèstiques internes?)
- Incorporar la perspectiva de gènere i la dimensió familiar en la centralitat de les polítiques públiques en general i, més específicament, en les d'immigració, acollida i integració.

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ (III)

- Afavorir la **reagrupació familiar** (escurçar temps de separació i millorar la qualitat del procés)
- Donada l'heterogeneïtat de dones immigrades, definir grups d'incidència a l'hora de dissenyar i implementar accions
- Impulsar la producció i difusió d'estudis i recerques sobre la situació de les dones migrades, i millorar el coneixement de les diferents formes de discriminació